

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobců: a) X
 b) X
 oba bytem X
 oba zastoupeni JUDr. Alicí Hejzlarovou LL.M., MBA, advokátkou LP
 Legal, advokátní kancelář, s. r. o.
 sídlem Žitná 1575/49, Praha 2

proti

žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**
 sídlem U jezu 642/2a, Liberec 2

za účasti: **Petr Kraus**
 bytem Andělohorská 206, Chrastava

žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2022, č. j. KÚLK 42290/2022-OSŘ

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 17. 6. 2022, č. j. KÚLK 42290/2022-OSŘ, se zrušuje pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit každému z žalobců na náhradě řízení částku 8 560 Kč, k rukám JUDr. Alice Hejzlarové, LL.M., MBA, advokátky, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osobě zúčastněné na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se včasnou žalobou domáhali přezkumu shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný změnil rozhodnutí Městského úřadu Chrastava, odboru výstavby (dále jen „stavební úřad“) ze dne 8. 3. 2022, č. j. OVUS/959/2022/RE.
2. Výrokem I. prvostupňového rozhodnutí byla stavebníku (osobě zúčastněné na řízení) podle § 129 odst. 2 a 3 a § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a § 18c vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, dodatečně povolena změna stavby „Novostavba rodinného domku včetně garáže“ na pozemku p. č. XA v k. ú. Horní Chrastava, obec Chrastava oproti schválené projektové dokumentaci ke společnému souhlasu ze dne 9. 9. 2019, č. j. OVUS/4261/219/RE, a následnému souhlasu s provedením ohlášené změny stavby ze dne 15. 6. 2020, č. j. OVUS/2166/2020/JA. Změna spočívala ve změně základové desky rodinného domu v jejím umístění a výšce tak, že stavební záměr spočívá ve změně směrového a výškového umístění rodinného domu. Podlaha byla zvednuta na úroveň 361,28 m B. p. v, tj. o 1,58 m oproti původně navrhovanému stavu. Rodinný dům byl umístěn od komunikace p. č. X do vzdálenosti 5 m, od pozemku p. č. X do vzdálenosti 3 m s tím, že je s ním rovnoběžný. Výšková úroveň hřebene na jižní straně k upravenému terénu je 8,335 m, vzhledem ke zvýšení podlahy přízemí o 1,58 m vznikl na jižní straně suterén o velikosti 3,8 x 7,5 m. Dále změna spočívala ve zrušení okna v obývacím pokoji na východní straně a zmenšení oken v kuchyni a ložnici ze šíře 2,5 m na 2,25 m. Garáž bude od komunikace osazena 6,10 m oproti původních 6,70 m a zvětšila se odstupová vzdálenost od pozemku p. č. X na 3 m. Výrokem č. II. stavební úřad stanovil podmínky pro dokončení stavby.
3. Změna prvostupňového rozhodnutí spočívala v tom, že text výroku č. I „...*objekt přízemní s obytným podkrovím*...“ byl změněn na text „...*objekt přízemní bez obytného podkroví*...“. Ostatní části rozhodnutí byly potvrzeny.
4. V odůvodnění napadeného rozhodnutí shrnul žalovaný průběh řízení o dodatečném povolení stavby a obsah prvostupňového rozhodnutí. Konstatoval, že stavební úřad dodatečně povolovanou stavbu projednal s účastníky řízení a dotčenými orgány v rozsahu, v jakém se provádění stavby liší od stavby povolené stavebním úřadem dne 9. 9. 2019 a 15. 6. 2020. Rozhodoval na základě podkladů, které byly zpracovány autorizovaným technikem pro pozemní stavby, v rozsahu postačujícím k posouzení všech podstatných otázek. Obsah podkladů, které stavebník doložil v řízení o žádosti o vydání dodatečného povolení, a průběh řízení korespondují

s obsahem výsledného dodatečného povolení změny stavby rodinného domu a garáže. Žalovaný neshledal důvody pro zrušení rozhodnutí, pouze podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, změnil výrok v části týkající se podkroví, které nikdy nebylo navrženo ani povoleno jako obytné. Stavební úřad podle žalovaného posoudil správně, že stavbou nejsou omezena či ohrožena práva či oprávněné zájmy účastníků řízení včetně žalobců. Vypořádání námitek hodnotil žalovaný jako konkrétní a dostatečné. K odvolacím námitkám žalobců konstatoval, že stavební zákon ani prováděcí vyhlášky jako povinný doklad k žádosti o vydání stavebního povolení či dodatečného povolení nepředepisují souhlas sousedům. Smyslem úcastenství sousedů řízení není dávat právo sousedům, aby rozhodovali o tom, co bude soused – vlastník sousedního pozemku na svém pozemku stavět, ale aby mohli upozornit souseda, projektanta, stavební úřad na skutečnosti spojené s jejich majetkem, o kterých nikdo jiný, než oni sami neví. Dále uvedl, že stavebník s ohledem na šetrnost k sousedství provede směrem k pozemku p. č. XB vysvahování pozemku do rýhy, ve které bude ve vzdálenosti 0,5 m od plotu živý plot, jak vyplývá z výkresu č. 3 koordinační situace a výkresu nových pohledů č. D.1.2.6.. Odvolací námitku týkající se stékání údajně velkého množství dešťové vody k nemovitosti žalobců vyhodnotil jako nedůvodnou. K námitce ohledně soustavného zásahu do soukromí žalobců povolovanou stavbou uvedl, že vzájemné odstupy rodinných domů jsou upraveny v § 25 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, a umístěním rodinného domu ve vzdálenosti 16,62 m od rodinného domu žalobců a vzdálenosti 3 m od společné hranice pozemků byly požadavky na dodržení vzájemných odstupů splněny. K námitce týkající se studie zastínění vypracované X žalovaný konstatoval, že ji považuje za korektní, relevantní a věrohodnou, zpracovanou a zkontrolovanou osobou způsobilou poskytovat věrohodné posouzení – znalcem pro oslunění, denní a umělé osvětlení, autorizovaným inženýrem v oboru pozemní stavby, na základě úplných podkladů, s jednoznačným závěrem, o kterém žalovanému nepřisluší pochybovat.

II. Žaloba

5. Žalobci napadenému rozhodnutí vytýkali formalistický přístup, neboť žalovaný se nevypořádal řádně s žádnou z uplatněných odvolacích námitek. Tím degradoval úlohu úcastenství osob na stavebním řízení dle § 109 stavebního zákona a jejich práva v rámci stavebního řízení. Žalobci se ohradili proti tvrzení žalovaného, že smyslem úcastenství sousedů v řízení je pouze právo upozornit na vedení různých podzemních řízení přes majetek sousedů a podobných záležitostí. Je jím právo na ochranu vlastnického práva a nerušené právo užívání nemovitosti bez nepřiměřeného zásahu ostatních osob.
6. Ačkoli žalobci napadli postup stavebního úřadu, který účelově pozměnil závěry jinak nezpochybňované studie zastínění, žalovaný námitce nevěnoval pozornost. V rozhodnutí se zabíral pouze věrohodností studie zastínění, která nebyla předmětem odvolací námítky. Žalobci přitom namítali, že podstatné je, aby byla zachována $\frac{1}{2}$ součtu podlahových ploch prosluněných obytných místností domu. Stavební úřad zachování $\frac{1}{2}$ prosluněných místností obytných, resp. poloviny

podlahových ploch těchto místností, žádným způsobem nedokázal, jeho závěry směřovaly jen k zachování ½ celkové plochy nejen nemovitosti, ale i přilehlé zahrady. Zavádějícím výsledkem podle žalobců dojde k tomu, že podmínky maximálního zastínění podlahových ploch domu nebudou zachovány. Tyto obavy umocňuje fakt, že dodatečně povolená stavba zahrnuje zvýšení nivelace o 1,58 m. To bude mít negativní vliv na zastínění nemovitosti žalobců, což se odrazí ve zvýšení energetické náročnosti nemovitosti a potřeby umělého osvětlení prostor nemovitosti.

7. Žalobci se v odvolání soustředili i na absenci posouzení zastínění jejich nemovitosti přilehlou garáží. Stavební úřad užil k vyvrácení jejich námitek pouze argumentu, že výška garáže nepřevyšuje hřeben stavby. V odvolání žalobci namítali, že stavební orgán nezohlednil veškeré další činitele, jako je vzdálenost garáže od nemovitosti, její orientace na světové strany a další. Tato argumentace zůstala žalovaným bez povšimnutí, řádného zjištění skutkového stavu a vypořádání s uvedenou námitkou.
8. Žalobci namítali porušení zásady materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Žalovaný nedostal realizaci této zásady, dle které je orgán provádějící správní řízení povinen *ex officio* zjistit skutečný stav věci. Pochybení žalobci spatřovali již v postupu stavebního úřadu, který k jejich námitkám podotkl, že bylo jejich povinností obstarat prokazující důkazy, což jim bylo ve výsledku přičítáno k tíži.
9. Správní orgány také porušily zásadu volného hodnocení důkazů ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu, neboť nerefletovali původní podklady pro původní stavební řízení. Provedení stavby povolily, ačkoli stavba byla v zásadním rozporu s původní projektovou dokumentací. Přispěly tak k tomu, aby význačný rozpor byl obejit prostřednictvím řízení o dodatečném povolení stavby, bez přihlédnutí a posouzení dodatečně povolované stavby s předchozím stavebním záměrem a podklady pro jeho realizaci, se kterými žalobci původně vyslovili souhlas.
10. Žalobci dále namítali porušení zákazu zneužití pravomoci a porušení principu právní jistoty. Žalobci ve svých dřívějších podáních upozorňovali na to, že proces stavebního záměru se jim od počátku jevil jako zamýšlený, s ohledem na časté případy zneužívání řízení o dodatečném povolení stavby k účelovému legalizování černých staveb. Stavební úřad i žalovaný *de facto* umožnili stavebníkovi, aby v rámci stavby jednal proti zákonu a obešel původní stavební řízení prostřednictvím dodatečného povolení stavby. Žalobci tak podezírají správní orgány, že porušily svou povinnost užívat své pravomoci pouze k účelům a způsobem, jakým jim byla svěřena, v rozporu s § 2 odst. 2 správního řádu. Tím zároveň porušily princip právní jistoty a zásadu ochrany práv nabytých v dobré víře. Žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 145/2012-48, v němž bylo konstatováno, že přispěje-li žadatel o vydání stavebního povolení k rozporu rozhodnutí stavebního úřadu s právními předpisy tím, že ve své žádosti uvedl nepravdivé údaje, a současně věděl o postupu stavebního úřadu rozporném s právními předpisy, povede to zpravidla k tomu, že žadatel práva z rozhodnutí stavebního úřadu nemohl nabýt v dobré víře. Stavebník tedy nemohl nabýt v dobré víře práva z rozhodnutí správních orgánů, oproti tomu byly porušeny zásady ochrany práv žalobců nabytých v dobré víře. Stavební orgány povolily stavbu vyšší, než byla původně předpokládána ve stavební dokumentaci, se kterou žalobci původně souhlasili.

11. Z uvedených důvodů žalobci navrhovali, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil k novému projednání, a přiznal jim proti žalovanému náhradu nákladu řízení.

II. Vyjádření žalovaného

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závazného stanoviska nadřízeného dotčeného orgánu územního plánování. K polemice žalobců s domnělým názorem žalovaného, že smyslem účastenství sousedů v řízení je „pouze“ právo upozornit na vedení různých podzemních zařízení přes majetek sousedů a podobných záležitostí, žalovaný konstatoval, že nic takového napadené rozhodnutí neobsahuje, a citoval odůvodnění na str. 7 napadeného rozhodnutí. Na argumentaci žalovaný setrval, kromě toho nejde o žádný z důvodů, které by přímo vedly k zamítnutí odvolání žalobců.
13. K argumentaci týkající se oslunění nemovitosti žalobců žalovaný uvedl, že ze studie zastínění vyplynulo, že projektovaný dům vůbec neovlivní dobu oslunění sousedního rodinného domu. I z laického pohledu je zřejmé, že stavba, která je předmětem řízení, o výšce 6,4 m, vzdálená od nemovitosti žalobců 16,62 m, nemůže mít významnější potenciál zastínit jejich nemovitosti. Předmětem posuzování není to, zda nemovitost žalobců má dostatečné oslunění za stávajícího stavu, ale zda povolovaná stavba může snížit oslunění pod normové hodnoty, což bylo vyvráceno tím, že nová stavba oslunění vůbec neovlivní. K námitkám, že v odvolání žalobci argumentovali zastíněním přilehlou garáží, žalovaný uvedl, že studie zastínění uvádí, že vycházela z výkresové dokumentace stavby, přičemž z vizualizace na str. 5 a 9 této studie vyplývá, že studie počítá i s objektem garáže, tedy závěr studie platí i pro garáž.
14. Dále žalovaný konstatoval, že napadené rozhodnutí i rozhodnutí stavebního úřadu byly vedeny o žádosti o dodatečné povolení stavby a k ní doloženým podkladům. Původně vydaný společný souhlas na „jinou stavbu“, byť se fakticky jedná o tutéž stavbu, umístěnou však o 1,58 m výše než stavba, na kterou byl vydán společný souhlas, a jeho rozdíly oproti rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nejsou relevantní.
15. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení věci krajským soudem

16. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal krajský soud v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je soud v duchu dispoziční zásady, kterou je správní soudnictví ovládáno, vázán, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.
17. Z předloženého spisového materiálu soud ověřil tyto podstatné skutečnosti:
18. Společným souhlasem ze dne 9. 9. 2019, č. j. OVUS/4261/2019/RE, a souhlasem s provedením ohlášené změny stavby ze dne 15. 6. 2020, č. k. OVUS/2166/2020/JA, byla stavebníku (osobě zúčastněné na řízení) povolena

stavba jednopodlažního rodinného domu a garáže na pozemku p. č. XA, sousedícím s pozemkem žalobců p. č. XB, jehož součástí je rodinný dům č. p. X.

19. Při kontrolní prohlídce dne 17. 9. 2021 bylo zjištěno, že stavba rodinného domu, garáže, přípojek, inženýrských sítí, zpevněných ploch a opěrné zdi na pozemku p. č. XA je prováděna v rozporu s výše označenými přivoleními stavebního úřadu. Proto opatřením ze dne 20. 9. 2021 zahájil stavební úřad se stavebníkem řízení o odstranění stavby z důvodu, že nivelita 1. NP domu je cca o 1,42 m výše než povolená, čímž vznikl pod částí rodinného domu suterén.
20. Stavebník podal dne 5. 10. 2021 žádost o dodatečné povolení stavby, kterou následně doplnil o projektovou dokumentaci. Při ústním jednání konaném dne 11. 11. 2021 stavební úřad ověřil, že rozpor oproti dřívějším povolením spočívá ve směrovém i výškovém umístění rodinného domu z důvodu zvětšení původní odstupové vzdálenosti rodinného domu a garáže 2 m od společné hranice s pozemkem p. č. XB na 3 m s tím, že podlaha přízemí rodinného domu byla zvýšena o 1,58 m na úroveň 361,28 m B. p. v., a to na základě zjištění, že z přilehlé komunikace vytéká na pozemek stavebního záměru značné množství dešťových vod. V řízení o dodatečném povolení stavby stavebník předložil příslušná závazná stanoviska a vyjádření a aktualizovaná vyjádření správců inženýrských sítí a rovněž studii zastínění sousedních domů včetně domu žalobců č. p. 1 na pozemku p. č. X,B vypracovanou X v lednu 2022, kontrolovanou X. Žalobci v řízení o dodatečném povolení stavby uplatnili písemně námitky, následně se ve věci rovněž písemně vyjadřovali k shromážděným podkladům.
21. Rozhodnutím ze dne 8. 3. 2022 stavební úřad žádosti stavebníka vyhověl, na stavbu vymezenou jako změna stavby oproti původně povolené stavbě vydal dodatečné povolení stavby. Námitky žalobců vyhodnotil jako nedůvodné na základě závěru studie zastínění, neboť posuzovaný rodinný dům nemá vliv na oslunění sousedního domu č. p. X a pozemku p. č. XB, neboť více jako ½ posuzovaného pozemku je osluněna více než 3 hod. Míra stínění sousedního domu je tak v souladu s normovými hodnotami a splňuje požadavky vyhlášky č. 268/2009 Sb. Námitky ohledně údajně zvýšené nežádoucí viditelnosti do vnitřních prostor domu a zahrady žalobců vlivem zvýšení nivelity povolované stavby vyhodnotil stavební úřad jako neopodstatněné, odkázal na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2000, sp. zn. Cdo 1629/99, s tím, že by se muselo jednat o mimořádnou situaci, při které by bylo soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka či uživatele sousední nemovitosti. Proto je na tom, kdo se cítí být obtěžován pohledem, aby provedl opatření, která by tomu zabránila. K námitkám týkajícím se zastínění zahrady navážkou a obavám ze zhoršení hydroregulačních vlastností pozemku stavební úřad odkázal na výkres koordinační situace, podle něhož budou terénní úpravy ukončené ve vzdálenosti cca 1,32 m od společné hranice s pozemkem p. č. XB, na které bude navazovat výstavba živého plotu s ponechaným prostorem 0,5 m od společné hranice s pozemkem žalobců. Vzhledem k tomu, že dle studie zastínění je zastínění sousedního pozemku p. č. XB vlivem stavby rodinného domu o výšce střešního hřebene 6,35 m v souladu s normovými hodnotami, není zde podle stavebního úřadu potenciál k zastínění zahrady navážkou. K stékání srážkových vod stavební úřad uvedl, že budou dle

hydrogeologického posudku zasakovány přirozeně do pozemku stavebníka s vedením do vsakovacího zářezu při jižním okraji pozemku.

22. K odvolání žalobců žalovaný rozhodnutí stavebního úřadu částečně změnil shora popsaným způsobem, ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil, námitky žalobců posoudil jako nedůvodné.
23. Podstatou žaloby je zejména způsob, kterým se žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal s uplatněnými odvolacími námitkami žalobců.

24.

V

obecné rovině je třeba upozornit na § 68 odst. 3 správního řádu, dle kterého správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvede důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak uvažil o návrzích a námitkách účastníků a o jejich vyjádření k podkladům rozhodnutí. Úvahy, jimiž se správní orgán řídil při vypořádání námitek účastníků řízení a jejich vyjádření k shromážděným podkladům pro rozhodnutí, jsou tedy povinnou součástí odůvodnění rozhodnutí. Nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů je takové rozhodnutí, z něhož nelze seznat, jaké skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, na základě jakých důkazů tak učinil, jak se vypořádal s námitkami a návrhy účastníka řízení, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů, podle kterých právních norem rozhodoval a proč. Rozhodnutí odvolacího orgánu se považuje za nepřezkoumatelné také tehdy, jestliže z něj není zřejmé, jak se vypořádal s odvolacími námitkami účastníka řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84; rozsudky Nejvyššího správního soudu i krajských správních soudů dostupné na www.nssoud.cz).

25. V řízení vedeném o žádosti stavebníka o dodatečné povolení předmětného stavebního záměru podané ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona tedy bylo povinností stavebního úřadu vypořádat také námitky žalobců, kteří byli účastníky tohoto řízení podle § 129 odst. 2 ve spojení s § 85 a § 109 stavebního zákona a byli oprávněni uplatňovat námitky proti stavebnímu záměru v rozsahu stanoveném § 89 a § 114 stavebního zákona. A žalovaný se musel v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat s námitkami účastníků řízení o dodatečném povolení stavby, které uplatnili v odvolání.

26. Brojí-li žalobci v obecné rovině proti smyslu jejich účastenství v řízení, jak ho vyjádřil žalovaný v žalobě citovaným textem, konstatuje soud, že žalobci vytrhují jen určité závěry žalovaného z kontextu jeho širších úvah. Žalovaný totiž v předchozí pasáži rozhodnutí uvedl, že stavební úřady v řízení sledují ochranu právem chráněných zájmů účastníků řízení z hlediska předpisů správního práva, pokud nejsou jejich práva dostatečně chráněna soukromoprávními instituty. Tedy právě i ochranu vlastnických práv k jejich nemovitostem, které se žalobci dovolávají. Současně nelze žalovanému vytýkat, že upozornil na právo stavebníka získat veřejnoprávní titul ke stavbě (zde rozhodnutí o dodatečném povolení stavby), pokud budou zákonné podmínky pro jeho vydání splněny. Stejně tak nelze žalovanému vytýkat, jestliže zdůraznil, že sousedé nemají právo veta proti posuzované stavbě, jsou-li naplněny veškeré zákonné podmínky pro její povolení.

Podstatné z pohledu zákonnosti napadeného rozhodnutí je, jakým způsobem se žalovaný s odvolacími námitkami žalobců konkrétně vypořádal.

27. Soud musí přisvědčit žalobcům, že povinnosti řádně vypořádat odvolací námitky žalovaný nedostál. Nevypořádal se totiž s argumentací žalobců, která se týkala absence posouzení zachování $\frac{1}{2}$ součtu podlahových ploch všech obytných místností jejich domu č. p. X v rozhodnutí stavebního úřadu. Stručné označení stavebníkem předložené studie zastínění za věrohodnou, neboť byla vypracována, resp. zkontrolována odborně způsobilými osobami, k vypořádání uplatněných odvolacích námitek nepostačuje. Stavební úřad závěry studie zastínění interpretoval tak, že realizace povolované stavby se zvýšenou nivelitou o 1,58 m nemá vliv na oslunění rodinného domu žalobců č. p. X a jejich pozemku č. p. XB, neboť více jak $\frac{1}{2}$ posuzovaného pozemku je osluněna déle než 3 hod. Tento závěr žalobci rozporovali, upozorňovali na to, že dle studie zastínění má být zachována $\frac{1}{2}$ součtu podlahových ploch všech obytných místností domu, což nebylo prokázáno, když stavební úřad své závěry vztáhnul na $\frac{1}{2}$ posuzovaného pozemku. S těmito výhradami se žalovaný nevypořádal, nezkoumal, zda studie zastínění, ze které bez dalšího vycházel, dává na tuto otázku dostatečnou odpověď. Již z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
28. Je třeba zdůraznit, že soud vychází výlučně z odůvodnění rozhodnutí, které přezkoumává (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58, a ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71). Úvahy chybějící v odůvodnění rozhodnutí nemůže žalovaný doplňovat ve vyjádření k žalobě. Soud proto nemohl přihlídnout k argumentaci ve vyjádření, v němž žalovaný citoval závěry studie zastínění, které mají dle jeho přesvědčení námitky žalobců vyvrátit. K laickým úvahám žalovaného ohledně možného zastínění domu žalobců je nadto třeba uvést, že odporují závěru napadeného rozhodnutí, že žalovaný nemůže o těchto odborných závěrech pochybovat, jinými slovy, že není k takovým vlastním úvahám ohledně zastínění nadán. Nad rámec potřebného zdůvodnění soud dodává, že pokud žalovaný vycházel z výšky posuzované stavby 6,4 m, není zřejmé, jak tento údaj koresponduje zjištění stavebního úřadu o maximální výšce hřebene střechy rodinného domu 8,15 m od upraveného terénu (viz str. 9 a 13 prvostupňového rozhodnutí).
29. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nezabýval ani odvolacími námitkami, které se týkaly zastínění nemovitosti žalobců povolovanou přilehlou garáží. Argumentaci, že nejen výška hřebene garáže je při posouzení zastínění relevantní, ale podstatnými činiteli je vzdálenost garáže od nemovitosti, orientace na světové strany a další, žalovaný zcela ignoroval. Jak již bylo uvedeno, obecný poukaz na věrohodnost stavebníkem předložené studie zastínění nepostačuje k vypořádání uplatněných námitek zastínění. Nadto stavební úřad ze studie zastínění, pokud jde o ovlivnění nemovitostí žalobců garáží, nevycházel. V odůvodnění napadeného rozhodnutí stavební úřad konstatoval, že zastínění nemovitosti žalobců stavbou garáže se neprovádělo, neboť byla navržena výška garáže na kótě 4,29 m, tedy stavba garáže nemůže zastínit dům žalobců, protože nebude převyšovat hřeben navrhovaného rodinného domu. Pokud žalobci tento závěr zpochybnili, když poukazovali na další dle nich rozhodné činitele, žalovaný se k těmto konkrétním výhradám nevyjádřil.

I z tohoto důvodu trpí napadené rozhodnutí vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

30. Pokud se k zastínění nemovitosti žalobců přilehlou garáží žalovaný vyjádřil teprve ve vyjádření k žalobě, nelze k těmto následně uvedeným důvodům přihlídnout, jak již soud vysvětlil. Nadto uvedl-li žalovaný ve vyjádření, že studie zastínění vycházela z výkresové dokumentace a z vizualizací vyplývá, že studie počítala i se stavbou garáže, je toto tvrzení v rozporu s tím, co konstatoval stavební úřad na str. 15 prvostupňového rozhodnutí, tedy že zastínění nemovitosti žalobců stavbou garáže se neprovádělo. Již s ohledem na tyto rozdíly je třeba, aby byly uplatněné námitky žalobců týkající se zastínění jejich nemovitosti povolovanou stavbou garáže řádně vypořádány. V obecné rovině soud připomíná, že ke zpochybnění závěrů učiněných odborně způsobilou osobou, jejíž posouzení by bylo ze strany správních orgánů hodnoceno jako nejen věrohodné, ale i úplné, nerozporné a přesvědčivé, pouhý laický nesouhlasný závěr nestačí (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 4. 2008, č. j. 30 Ca 135/2006-51).
31. Žalobní bod, v němž žalobci namítali porušení zásady materiální pravdy, byl uplatněn zcela obecně. Soud se tak může jen stěží vyjádřit, zda byla tato zásada ze strany správních orgánů v projednávané věci porušena, pokud žalobci nespecifikovali, k jakým konkrétním skutkovým okolnostem nebylo přihlédnuto. Pokud se rovněž obecně formulovaná výhrada vůči postupu stavebního úřadu, který měl podotknout, že žalobci byli povinni opatřit si na podporu svých podezření důkazy, týkala zpochybnění studie zastínění, je předčasné se touto otázkou zabývat. Nejprve bude na žalovaném, aby se řádně vypořádal se všemi odvolacími námitkami, které v tomto směru žalobci uplatnili.
32. Soud neshledal důvodnou námitku porušení zásady volného hodnocení důkazů podle § 50 odst. 4 správního řádu tím, že stavební úřad a žalovaný nereflektovali podklady pro původní stavební řízení a bez přihlédnutí k nim povolili stavbu, která je v rozporu s podklady, s nimiž žalobci vyslovili souhlas. Soud zdůrazňuje, že podstatou řízení o dodatečném povolení stavby uvedené v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je právě posouzení nepovolené stavby, resp. změny stavby oproti stavbě povolené v nepovoleném rozsahu. Nebylo tedy vadou, pokud stavební úřad a žalovaný vycházeli z projektové dokumentace, která obsahovala definované změny oproti stavbě povolené společným souhlasem ze dne 9. 9. 2019 a souhlasem s ohlášenou změnou stavby ze dne 15. 6. 2020, a k ní obstaraným aktuálním podkladům.
33. K obecným námitkám porušení zásady zneužití pravomoci správních orgánů je třeba uvést, že časté případy zneužití řízení o dodatečném povolení k legalizaci „černých“ staveb ještě nemusí svědčit o zneužití tohoto institutu stavebníkem v právě posuzované věci. Podstatné je, aby skutečně byl povolen, resp. dodatečně povolen pouze takový stavební záměr, který zcela odpovídá požadavkům stavebního práva.
34. Pokud se argumentace žalobců dotýká stavební kázně, zdůrazňuje soud, že stavební zákon právě řízením o dodatečném povolení „černé“ stavby v rámci řízení o odstranění nepovolené stavby umožňuje tomu, kdo se takové stavební nekázně ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona dopustil, tento stav napravit a

realizovaný stavební záměr legalizovat, pokud takový stavební záměr stavební právo připouští. Princip právní jistoty tzv. sousedů „černé“ stavby je naplněn, je-li dodatečně povolen jen takový stavební záměr, u něhož žadatel splní svoje důkazní břemeno podle § 129 odst. 3 stavebního zákona a prokáže, stavba vyhovuje všem zákonným požadavkům. Pro úplnost soud dodává, že žalobci citované závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 145/2012-48, nejsou na danou věc případné. Z postupu správních orgánů nelze dovodit, že by jakkoli kromě shora vytýkaných vad postupu žalovaného přispěly k obcházení původního stavebního řízení a zneužití institutu dodatečného povolení stavby stavebníkem, který by v žádosti uváděl nepravdivé údaje.

V. Závěr a náklady řízení

35. Soud z uvedených důvodů postupem podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení a v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému. O žalobě soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
36. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaný právním názorem soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku vázán. Bude tedy jeho povinností znovu se přezkoumat napadené rozhodnutí o dodatečném povolení stavby také z pohledu uplatněných odvolacích námitek, které musí v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu a vyjádřit se k nim přezkoumatelným způsobem.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
38. Žalobci byli s žalobou zcela úspěšní, soud jim proto přiznal proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci byli v řízení před soudem zastoupeni advokátkou, náleží jim proto náhrada nákladů spojených se zastoupením. Tyto náklady spočívají u každého z žalobců v odměně advokáta za zastupování ve výši 2 x 3 100 Kč za 2 úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby [§ 1 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši snížené o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu z důvodu učinění společných úkonů při zastupování obou žalobců, tedy ve výši 4 960 Kč. Dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby (§ 13 odst. 3 a 4 advokátního tarifu) u každého z žalobců. Soud tak přiznal každému z žalobců náhradu nákladů připadajících na jeho zastoupení ve výši 5 560 Kč. Dále každému z žalobců přiznal náhradu za zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy přiznal soud každému z žalobců na náhradě nákladů řízení částku 8 560 Kč a

žalovanému uložil, aby tuto částku zaplatil k rukám právního zástupce žalobců v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

39. O náhradě nákladů osobě zúčastněné na řízení rozhodl soud dle § 60 odst. 5 s. ř. s. tak, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává, neboť jí v řízení nebyla uložena žádná povinnost, s jejímž splněním by jí takové náklady vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 8. února 2023

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu